

Nevelési képes szaklap a serdülő ifjuság számára

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

M. KALOCSA RÓZA.

Szerkesztői szállás: Szénatér, József utca 1 sz.
(hova a kéziratok és előfizetési pénzek küldendők.)

Előfizetési föltételek:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 " — "
Negyedévre	1 " 50 "

Búcsú a szülői háztól.

A láthatáron napkelet felé már
Biborszinben piroslik a korány,
S szivemre most száll, most borulsötéten
A vészthozó, borongó éjmagány:
Távozni kész a sors im engemet —
Csendes szülői ház, Isten veled!

Itt renge bölcsöm, itt aludtam első
Álmam szegény anyámnak karjain,
Midőn még mit se tudtam e világról,
S szünet nem ismeré a földi kín.
Itt zenge a dal kis bölcsöm felett . . .
Csendes szülői ház, Isten veled!

Első lépésemen itt örködének
Kedves szülőim gondos szemei;
S mig szenderegtem, jó anyám fölöttem
Karját védőleg terjesztette ki.
Itt éltem át vig gyermekségemet . . .
Csendes szülői ház, Isten veled!

Itt szenderült el jó atyám örökre,
S elhagyva földi vészes életét
A tulvilági honba ment lakozni . . .
Óh mért feledte itten gyermekét?!
Atyám! azóta bán te gyermeked
Csendes szülői ház, Isten veled!

A kis patak ha tengerébe ér el
Felejtí a part szép virágait . . .
Megyek a nagy világnak tengerére
Es járja sajkám bős hullámaít:
De én szünetlen látom képedet
Csendes szülői ház, Isten veled!

PAP KÁLMÁN.

Két árva története.

— Elbeszélés. —

IRTA MILESZ BÉLA.

(Folytatás.)

Ilkának sikerült rávennie a felszolgáló nőt, hogy az edelt a rabnak ő vihesse be.

Remegve lépett Ilka a homályos börtönbe; a félig nyitott ajtón némi világosság hatott be s egy kődarabon görnyedő emberi alakot lehetett észrevenni.

Ilka beléptére felnézett a férfi. Arcza a szenvedések s fájdalmak barázdái által eltorzultnak látszott; haja, szakállja felette nagy, rendetlen és kuszált volt.

Ilka szemeivel szüntelen a rabot vizsgálva, tette egy kőpadra a hozott ételmet, s hogy az időt tölthesse, most így, majd meg amugy helyezte azt el.

A rab merően nézte Ilkát, majd nagy sohaj tört ki kebléből s így szólott:

— Istenem, az én szegény kis leányom is ilyen lehet már. Neki is szép rózsás arcának, ily szőke hajfürtjeinek s ily kék szemeknek kellene lenni. Oh mint szeretném e gyermeket keblemre szorítani, angyal homlokát megcsókolni. De nem lehet, én rab s így bűnös vagyok, kezeim nem nyúlhatnak e gyermekhez, ajkaim nem érinthetik ártatlan homlokát.

Ilka a rabhoz lépett, kezét annak vállára tette.

— Jó ember, maga nem lehet bűnös, hiszen oly szépen tud Istenhez imádkozni.

— Igazad van gyermekem, a börtön megtanított szépen imádkozni s e vastag falakon áthatott az ima, fel a legnagyobb Úr zsámolyához, meghallotta szívzaggató könyörgésemet s már elküldte hozzám vigasztaló angyalát. — Te vagy ez angyal, kis leányom, ki bejöttél hozzám, ki megkönnyítetted szívemet, enyhítetted szenvedéseimet megjelenéseddel. Jer, had csókoljalak meg, hiszen te annyira hasonlítasz ő hozzá.

Ilka engedé magát a rab által megcsókoltatni.

— S kit ért ez alatt, hogy „ő“, kihez hasonlítok én? — kérdé a leányka.

— Angyal kis leányomhoz hasonlítasz, kit el kellett hagynom bátyjával együtt. Az Isten védelmezze őket, szegényeket!

Ilka összerezte a rab szavaira, szemeibe örömkönyvek toltak, kis kezeit összecsapta s hevesen kérdé:

— Hogy hítták gyermekeit?

— Kis leányomat Ilkának, fiamat Gyurinak.

— Atyám, édes atyám, egyetlen jó atyám, én vagyok leánya

Ilka.

E szavakat sikoltva inkább, mint kimondva, atyja nyakába borult s esőkolta összevissza arcát, nyakát, haját.

A rab fájó szívét a hirtelen jött örömrészlet egészen elfojtotta; darab ideig csak fejét rázta, ajkait mozgatta, szemeiből forró könnyek hullottak alá, majd felkiáltott:

— Gyermezem. Ilkám, jó leányom! — Te vagy az!

— Én vagyok édes atyám, én vagyok, mond Ilka erősen kapaszkodva atyja nyakába.

A legmeglepőbb látvány lehetett, midőn az eltorzult arcu rab a kis szőke leánynyal sirt, örült, esőkolózott.

Az ajtóban őrt álló hajduk már eddig is türelmetlenkedtek a kis Ilka késedelmezésén, midőn most a hangos felkiáltásokat hallották s megértették a történetet: azonnal elválasztották a gyermeket atyjától, kivezették a börtönből s felrakták annak ajtajára ismét a nagy lakatokat.

Ilka lélekszakadva kereste fel Gyurit.

— Jaj Gyurikám, lelkem, örülj és örvendezz, ő édes atyánk! Ugy van Gyuri, a rab atyánk. Ah, mint örült, mint sirt. Alig ismert meg, sokáig nem lehettem vele, kivezettek tőle.

— Szegény atyám, szegény atyám, — mond Gyuri szemeiben örömkönnnyekkel. — Valóban szívemből örülök, hogy megtalálhatuk, de másrészt megint fájdalommal tölti be keblemet azon tudat, hogy atyánk rab. — Különben mindent el kell követnünk, hogy helyzetét megkönnyítsük s Isten segélyével szabadságát kieszközöljük. — Jer Ilka, menjünk a várnagy urhoz, mondjuk el neki ez esetet s kérjünk tőle tanácsot és segítséget. — Jer, e jó ember sokat tehet.

A várnagy kevés utánjárással körülményesen megtudott mindent a rabról. — Az csakugyan a két gyermek apja volt. Bizonyos házfeltörési merénylet elkövetőivel egy csapszékben elfogatott s tíz évi börtönre ítéltetett. A gyermekeket mégis vigasztalta némileg az, hogy atyjok csak gyanúból fogatott el s ártatlanul szenved, így hát bűn nem terheli. Hanem atyjok hosszas fogsága fájt szívöknek s kérték a várnagy urat: mutasson nekik utat, módot, tanácsot, mit tegyenek, hogy atyjokat megszabadíthassák vagy fogságát legalább megrövidíthessék.

A várnagy ur minden jót ígért a gyermekeknek, de azt mondta, hogy várni kell, most hirtelen nem lehet tenni semmit.

A gyermekek sok kérésére a jó várnagy egyelőre megengedte,

hogy a gyermekek naponta egyszer bemehettek atyjokhoz egy-egy órai időre, továbbá, hogy a rab hetenkint kétszer elhagyhatta börtönét s pár órát gyermekeivel az udvaron vagy a kertben tölthetett.

Igy a gyermekek, ha nem szabadíthatták is meg atyjokat: de sorsán nagyon sokat könnyíthettek, helyzetét meglehetősen tőrhetővé tették s mikor hárman együtt voltak, Istenhez imádkoztak, reméltek s várták mindennap a szabadulás óráját.

VI.

Nemes szív.

Földesyné asszonyság néhány nap múlva hazaérkezett. Legelső a mit hazaérkezésekor hallott, a gyermekek eltűnése volt.

A jó asszony szívét a legmélyebb fájdalommal töltötte be e hír. Béla urfi leborult anyja lábaihoz, átölelte, csókolta azokat.

— Anyám, kedves anyám, verj meg engemet, üzz el magadtól, én kergettem el szegényeket, — mondá fájdalmasan sirva.

És a Béla urfi fájdalmas sirása nem volt tettetés, de szívből fakadó érzékenyülés. — Megbánta ő már ezerszer tettét, sokat is szenvedett azért lelkében és saját élete kockáztatásával is visszahozta volna az árvákat, ha tudta volna, hol vannak azok. — De nem tudta senki: merre mentek, hol vannak.

Földesyné asszony hírlapilag tette közé a gyermekek eltűnését s jutalmat tűzött ki annak, ki a gyermekeket megtalálja és visszahozza.

Egy este újsággal kezében lépett be a várnagy a gyermekekhez.

— Olvasd csak Gyuri, — monda a hirdetési rovatra mutatva.

Gyuri elolvasta a kimutatott hirdetést.

— Valóban, Földesyné asszonyság a legdicsebb példája a nemes lelkeknek s legszebb tükre a jó sziveknek; ő aggódik rajtunk s kerestet bennünket. Nemde tudatnunk kell vele azonnal hollétünket?

— Egy perczet sem szabad késni, mond a várnagy, azonnal irj a derék asszonyságnak s tudass vele mindent körülményesen.

Gyuri nemsokára a várnagy ur segítségével a következő levéllel lett készen.

A chambordi erdő tündére.

LAGERSTRÖMTÖL.

(Folytatás)

— Nem, nem, soha! — válaszolt Clemence.

— Lásd Toupet ur mondta, miért Claude jól elverte, de Toupet ur hatalmas, és Claude nem kerülheti ki boszuját. Remegek miatta, kérek jöjj, segíts rábeszélni, hogy elszökjék, a te szavadra sokat ad.

Clemence kis öcsésére bizta beteg nagyanyját, s Martin aszszonynyal elsietett.

Alexis arra használta egyedüliségét, hogy midőn nagyanyja elaludt, levelet írt titokteljes pártfogónőjének, elpanaszlá egyszerű szavakban szenvedését, s végül, hogy most már szegény Claude is szerencsétlen, miután Clemenczét megvédelmezte Toupet ur rágalmai ellen. Hivatkozott a tündér azon engedélyére, ha nagy baja talál lenni, hogy néki írhat.

Épen elkészült soraival, midőn egy szomszéd gyermek jött hozzá, ki ráhagyá magát beszélni, hogy elvigye a levelet az odvas gesztenyefába, melyet néki Alexis kijelölt.

VI.

Mária Antoinette.

A chambordi kastély nem valami tágas, mivége az udvari személyzet sem volt nagy; hanem történetesen Maurice apó egy régi jó barátja Campan úr, a királynő titkára jelen volt, s ehez kelle fordulni annak, ki a királynővel kívánt szólni. Így Maurice apó is őt kereste fel, és pedig már másodizben.

— Olvasta a királynő kérvényemet? kérdé Maurice a titkártól.

— Igen; s meghagyta, hogy önt rögtön hozzá vezessem.

Hosszu tornáczon vezette át Campan úr tisztos vendégét, s onnan előterembe léptek. Azonnal be lettek jelentve a királynőnek, ki egy a kertre nyiló teremben ült, udvarhölgyektől, s uraktól környezve, s igen élénk társalgást folytattak.

Igen szívélyesen fogadta az agg lelkészt, s örömét fejezte ki a felett, hogy megismerheti.

Felséged kegyes volt kérvényemet áttekinteni, — kezdé az aggastyán. Miként bátor valék előadni, hiveim egyikén nagy igaztalanság történt, mivége Felségedtől kegyes kiballgatásért esedezem.

A királynő egy kézmozdulatára a jelenlévők, egyetlen hölgy kivételével, — eltávoztak.

— Beszéljen tisztelendő atyám, ha tehetségemben áll ügyében könnyíteni, szívesen teszem.

— Tehát hallja Felséged, egy fiucska, ki hiveim között mondhatom a legjobb, csak hogy a babonára igen hajlandó, ezen hiedelmében egészen megerősített.

— Tisztelendő atyám legjobban teend, ha e végből az Érsekhez fordul, én a babonához, boszorkánysághoz mit sem értek.

— Nem épen boszorkányságról van szó, ki kis védenczemet tévhitében megerősíté, — tündér volt.

Maurice apó a királynőre függeszté tekintetét, s midőn az elpirult, s szemében kis pajkosság tükröződött, nem nyomhatott el egy kis futó mosolyt.

— Tündér tisztelendő atyám! Lehetlen. Ki merészelné közlünkben ily játékot üzni? Minő volt e tündér?

— Fehér ruhában volt e tündér, szalmakalappal, s kis bűveszszővel, és mielőtt eltűnt volna, ez ereklyét, e bűvszert adta át a fiúnak, azon meghagyással, hogy ne váljon meg tőle soha. Maurice apó a királynő előtt álló kis asztalra helyezé a kék szalagot.

A királynő kaczagva majd a szalagra, majd udvarhölgyére tekinté.

— Tehát ily piperés tündérek vannak e vidéken? szólt a királynő végre, ujjhegyével érintve a kérdéses szalagot, mintha félne annak bűvhatásától. Beszélje el részletesen tisztelendő atya az egész esetet; mondja el a fiu körülményeit. Láthatja, hogy női kandiságomat nagyon felizgatta. Maurice atyus hűségesen elbeszélé mindent a királynőnek, s épen végére ért, midőn a király jövetelét jelenték, ki azonnal a terembe lépett.

A királynő szívélyes szavakkal mutatta be a falu lelkészét a királynak, ki egész örömmel mondá:

— Örülök, hogy épen most találkozom önnel tisztelendő atya. Valami Toupet, a tisztartó helyettese panaszt nyújtott be Martin Claude nevű ifju ellen. Ha a vád igaz, ugy ez utóbbi haszontalan részeges, és veszedelmes izgága, verekedő, szóval rend és csend zavaró lehet. Ön bizonyosan ismeri az illetőket?

E perczen észrevette Maurice, hogy a királynőnek egy össze göngyölgetett kis iratot nyújtottak, mit az sajtáságos mosolylyal olvasott keresztül.

— Mint különös kedvezményt kérem öntől kedves férjem, névnapom kedvezményeül, hogy ezen ügy elintézését reám bizni kegyeskednék; mert én ismerem azon egyéneket, s e tisztas atya is támogatni fog tanácsával.

XVI. Lajos meglepetve tekintte nejeére, de midőn az pár szót halkán mondott néki, beegyezőleg intett, s a kertbe távozott.

A királynő pedig még hosszasan értekezett a jó Maurice apóval.

VII.

A kihallgatás.

Alexis búsan ült a kunyhó előtt, Clemence pedig a szomszédba ment Martinékhoz, hogy könyeinek szabad folyást engedjen; mert a boszuálló Toupet úr elfogadta szegény Claudet mielőtt az elillanhatott volna. A tündér és Maurice apó nem hallattak magukról semmit, s a legendák könyve, mely száz vértanu és szent életét tartalmazta, nem igen szórakoztatá a szegény fiut. Épen szent Lőrincz életírásához ért, ki inkább meghagyá magát sütni mint pecsenyét, sem hogy szószegővé vált volna; a midőn a kertajtó nyikorgása figyelmét felébreszté, s csakhamar Maurice apó, Clemence, és Rózsa álltak meg előtte.

Maurice apó utasítá Alexist, öltözzék gyorsan ünnepi ruhájába, s kövesse őt Clemencével a kastélyba.

Szó nélkül engedelmeskedett a fiu, s öt Perez mulva mindhárman a kastély felé siettek.

Maurice apó igen titkolódzó volt még Clemence irányában is.

— Bizzatok bennem gyermekeim, én is, mások is javatokat akarjuk. Ez volt minden, mit nekik mondott.

Alexis menet közben Maurice apónak megsugá, hogy a tündérnek levelet irt, mi nem látszott Maurice apót nagyon meglepni, hanem kérdezte, hogy elhallgatja-e továbbra is a szalag ajándékozóját, ha kérdőre vonatik.

— Igen, elhallgatom; mert megigérttem. Hogy önnek megmondtam, az egészen más; önnek gyónáskép mondtam.

E közben a kis kertajtócskához értek, melyet Maurice apó felkulsolt. Néhány bozót, szobor, és szökőkut mellett elhaladva, a kastély egy szárnyépületéhez értek, hol egyenruhás szolga várt reájuk. Széles lépcsőn vezette őket fel egy díszes terembe, hol Campan úr szívesen fogadta az érkezőket.

— Ez a kis virágáros, — kérdé Mauricetől, a fiura tekintve.

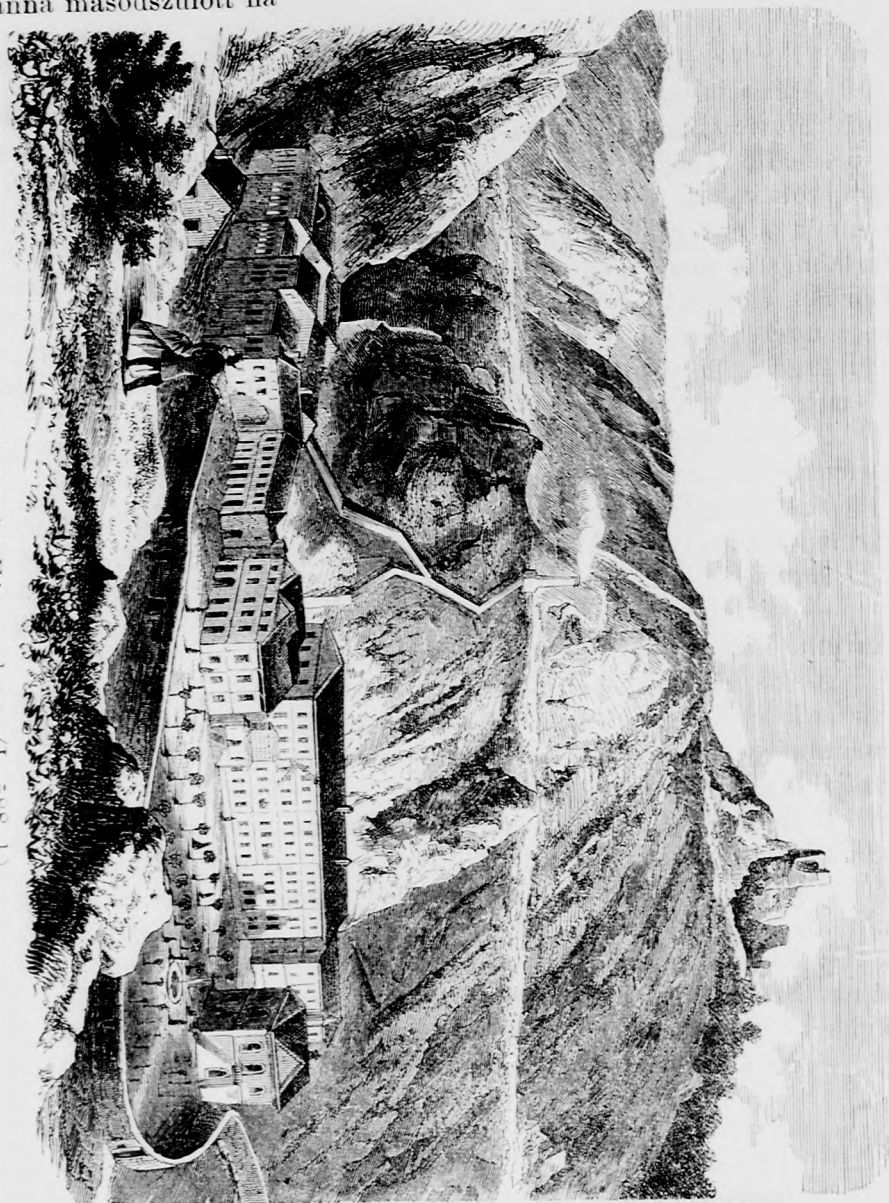
(Folyt. köv.)

Magyarország történetének rövid kivonata.

III. Ferdinánd alatt a magyar protestánsok sokféleképen üldöztettek, védelmökre az erdélyi fejedelmek több ízben felkeltek. Bocskai Rudolfot a bécsi, Bethlen II. Ferdinándot a niklász-

burgi (1622) I. Rákóczy György III. Ferdinándot a linzi (1643) békére kényszeríté, 20 évi uralkodása után meghalt 1657-ben, s miután idősb fia IV. Ferdinánd még atyja életében meghalt, utánna másodszülött fia

Papirgyár Finneban. (L. 588. l.)

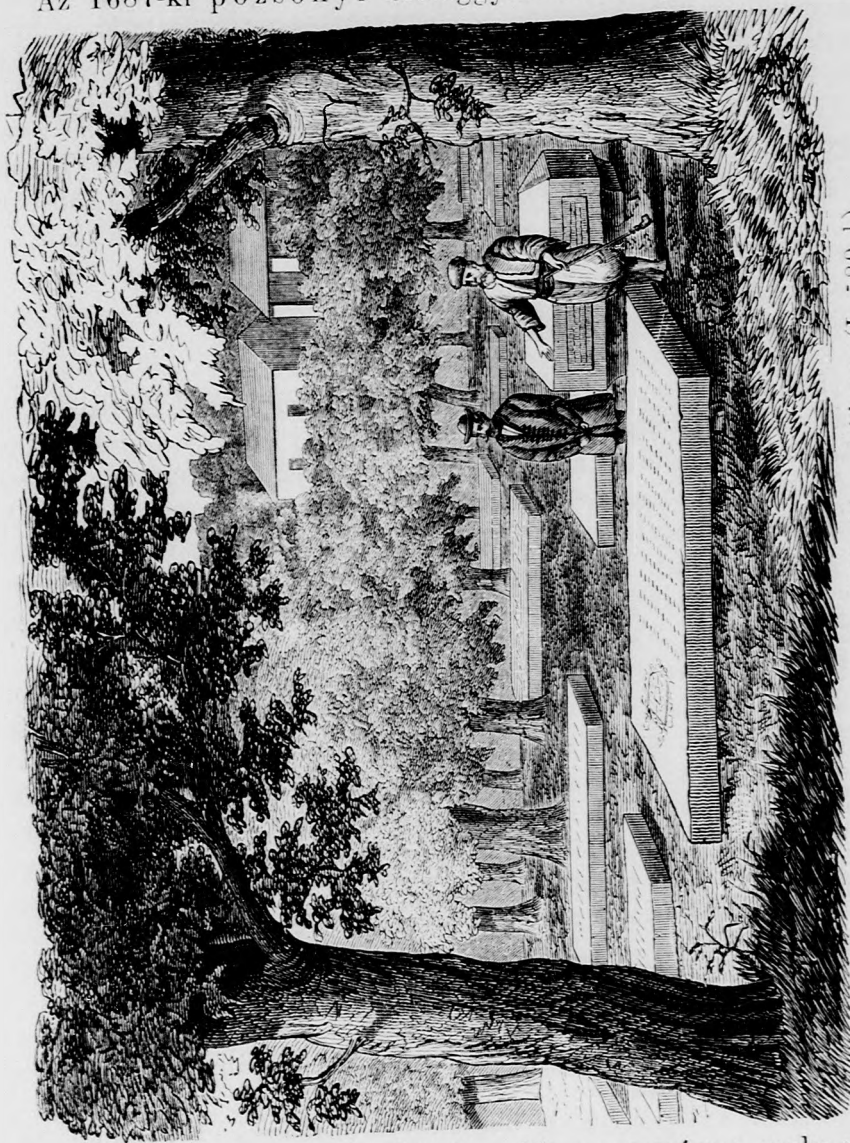

I. Lipót lett király, ki még atyja életében koronáztatott meg 1654-ben, sialatt Szapáry Péter^{*)} Hamzsabég budai

^{*)}A „Méhecske“ 9-ik számában Szapáryról ezen nemes tettét jellemző rövid kis elbeszélés jelent meg. Ajánlom mindenkinek még egyszer elolvasni.

pasát keresztyén hitre térítette, s alatta foglaltatott vissza Buda vára a töröktől a 150 éves rabság után 1686-ban, Károly lothringiai herczeg vezérlete alatt, s Petneházy nevü hős volt első, ki a győzelmes lobogót a falakra feltűzte.

Az 1687-ki pozsonyi országgyűlésen állapított meg az

Tökölyi Imre sírja Nikodemiában. (L. 589. l.)

ausztriai ház (habsburgi) örökös joga Magyarországon, mely szerint mindig a legidősb fimagzat uralkodjék, ugy azonban, hogy a nemzet szabadságát s törvényeit mindig ünnepélyes esküvel biztosítsa. Lipót alatt történt 1700-ban a kurucz világ név alatt ismeretes polgárháboru, — minthogy a protestánsok ismét üldöztek, tem-

plomaik elvették, — s melyet ellene II. Rákóczy Ferencz vezetett. 48 évi országlása után meghalt 1705-ben, utóda idősb fia

I. József az 1687-ki pozsonyi országgyűlésen megállapított örökösödési törvény szerint a magyar trónra jutván, minden erejét a béke helyreállítására fordította, a protestánsokat vallásuk szabad gyakorlatában nem háborgatta, sőt jogaikat megerősítette, s kijelentette, miként a törvények szerint fog uralkodni. S valóban ő jó lelkű, szelid és igazságszerető uralkodó is volt. Sok baja volt különben Erdély fejedelmével, II. Rákóczy Ferencz csel, ki József kegyelmét soha el nem fogadta, míg végre Rodostóban (Törökországban, a Marmora tenger mellett) bujdosásban halt meg 1735-ben.

(Folyt. köv.)

S. J.

Visszapillantások a múltba.

1566. év szept. 4-én halt meg Szigetvára előtt II. Szolimán császár, ki 1521-ben Belgrádot vette be, 1526-ban a szerencsétlen mohácsi csatát nyerte meg, de Szigetváranak bevétele nem érte meg életben. A roppant haderő ellen Zrinyi Miklós rendkívüli hősiséggel védelmezte az erődöt, s a török had roppant sokat vesztett a várfalak alatt. Végre a nagy erőnek engednie kellett, s Szigetvára elesett, de vele a hős védő is, kinek emléke élni fog mindig, a mig magyar él.

1784. év szept. 5-én halt meg Párisban a 70 éves Cassini de Thury himlőben, ki arról nevezetes, hogy egész Frankhonnak tipographiai rajzát megkészíté, s ő volt az, ki a Meridian számítását Párishoz arányosítá. Ez nagyszerű és költséges mű volt, melynek kiviteléhez kezdetben a kormány nyújtott segílyt, később azonban, 1756-ban ez megszűnvén, sikerült Cassininak egy társulatot egyesíteni, mely a szükséges költségeket előlegezé, mely bőven vissza lett térítve, az elárusított térképek által, melyek Cassini számításai szerint készültek.

933. év szept. 6-ka volt a szerencsétlen merzeburgi csata, honnét csupán a gyászvitézek tértek vissza, hirt mondani a csata kimeneteléről. A gyászvitéz nevezetet azért kapták: mert orr, és fül nélkül bocsájtattak el.

1844. év szept. 7-kén bocsájtatott szabadon O' Connell, ki az elnyomott irlandiak ügyét, a legnagyobb lelkesültséggel, és önfeláldozással felkarolva, az angol parlamentben nagy hévvel védelmezte, mi által a kormány ellenszenvét magára vonta. Őt, és fiát az irlandi nép nem ok nélkül említi hálásan.

Krisztus után 70 évvel szept. 8-án pusztult el Jeru-

zsálem. Már Nero idejében zugolódtak a zsidók a római uralom ellen és várták a Messiást, ki őket a rabigából kiszabadítja. Leginkább elősegíté a végveszélyt, a belpártoskodás, meghasonlás. Titus hadvezér sokáig tartá ostromzás alatt e várost, s midön bevette, kő kövön nem maradt, a vér a szó legszorosabb értelmében folyóként ömlött az utcákon, s Flavius szerint 110,000 zsidó megszároltatott le.

Papirgyár Fiumeban.

Képpel.

Fiume elég híres város volt ezelőtt nagy szabad kikötőjéről, mely a kereskedelemnek élénk színhelyül szolgált, — de nevezetesebb s híresebb pár év óta, midön Magyarországhoz tartozónak nyilvánította magát, a magyar országgyűlésre követeket küldött, egy szóval magyarnak vallotta magát. Mint nagyobbbrészt a partvidék. Fiume is gyakran elszakadt s ismét hozzácsatoltatott honunkhoz.

Hogy fogalmunk legyen e város szépségéről, képzeljük kereteül egyik oldalon a Quarnero öböl tükrét, mely az adriai tengernek egy ága, a másik oldalon pedig szép épületei háttérében emelkedő hegyeket. Fiume fölött vonuló heglánczolat oldalán áll a papirgyár is, mely képünkön látható. Ipar- s kereskedelem központján érdekes e gyárról bővebben szólni, mely a kereskedelem s művelődés legfontosabb kellékét, a papírt állítja elő. Azt tudják mindnyájan, mily elkerülhetlen szükséges és pótolhatatlan jelen korban a papír. Neve a papyrus növényről ered, melyből régente még a phöniciiaiak készítették, de ez oly csekély mennyiségben állittathatott elé, hogy csak némely vidékeken használták, de ahol e növény nem tenyészett, helyette szokás volt fatáblára viaszlapot vonni s abba vézni be a betűket, a középkorban pedig a fontosabb közleményeket bőrből készült pergamenre irták. Drága levelezés volt az, és nem mindenkinek juthatott eszébe az ország tulsó végén lakó barátjának hirt adni magáról. — A chinaiak ugyan különféle növényekből, fa héjából, pamutból tudtak papirost készíteni, náluk még elkerülhetlenebb kellék az, miután asztalkendő helyett is finom papír szolgál, de a nagy chinai birodalom annyira el volt szigetelve a többi világrésztől, hogy azoktól nem tanulhatott senki semmit. Az embereknek azonban folytonos törekvésük a legjobbat s leghasznosabbat elérni; kísérletek, tudvány már csodálatos eredményekre vezettek, végre szokásba jött a papirosnak igen egyszerű készítmódja, abból mit eldobunk — rongyból. Amily jelentéktelennek

látszik előttünk egy darab rongy, ép oly fontos az alkalmazásában. Párisban ezrek élnek rongyszedséből, s az utcán összeszedetetett darabokat kereskedőnek adják el, kik papirgyárakba szállítják.

A gyárban a fehér vászondarabokat különválasztják, ebből készül a legfinomabb papir. Egy vagdaló gép segélyével az egész rongyhalmaz péppé aprítatik, oly finomra, míg egészen ki lehet vékonyítani s különféle prések alatt a papiros finomságát és simaságát nyerik. Itatós papir s közhasználatu csomagpapir szalma- s egyéb vegyületekből készül. Temérdekre megy az, amennyi anyagot Európában papirosra feldolgoznak. Kinek jutna eszébe, hogy ama papir, mely előtte fekszik s türelmesen türi a különféle betük s eszmék ráírását, egykor mint öltönyök diszelegtek rajtuk. — Nincs oly darab rongy, mely megvetésünket megérdemelné, mert okos kezelés alatt hasznossá válik.

A papirgyáron kívül Fiume több közhasznú épülettel bir, mely izletes építkezésre a nagyvárosokkal versenyezhet. Nagy kikötőjét folytonosan hajók raja lepi el, melyek messze vidékre szállítják a földnek számtalan termékeit s iparcikkeit.

Tökölyi Imre sirja Nikodemiában.

Képpel.

Távol a hazától, Kis-Ázsiában van egy sir, melynek hantjai oly ember tetemét fedik, ki magyar király is lehetett volna, kinek viszontagságos élete hazájáért s vallásáért vitt küzdelmeknek folyt le. Ily férfi megérdemli, hogy sirja felett megemlékezzünk életéről.

Lipót császár, bár Vasvárott békét kötött a törökökkel, ez utóbbiak nem szüntek meg mindenféle pusztítani, és pedig akadálytalanul a hazában; ekkor több főúr összeesküdött a király ellen. Az összeesküvés felfedeztetvén, fején Wesselényi, Zrínyi Péter, Rákóczy Ferencz, Frangepán és Nádasdy Ferencz, részint előbb meghaltak, többen pedig Német-Ujhelyt lefejeztettek 1671-ben. — Ez eset igen rossz hatással volt a kedélyekre, Tökölyi Imre vezérlete s a törökök pártfogása alatt sokan felkeltek. Tökölyit kikiálták magyar királynak, de ő csak fejedelemnek czimezte magát.

Leopold hiába igyekezett mind a magyarokkal, mind a törökökkel békét kötni, az ellenség megjelent Bécs alatt. Sobiesky János és Lotharingi Károly azonban a töröknek fénypontra ragyogó hatalmát földre tiporta, miért is a szultán iszonyu haragjában Kara Mustafának elküldte a selyem zsinórt.*) Tökölyit pedig láncokra verve Konstantinápolyba vitette, hol e szerencsétlen ifju fejedelem

*) Ha a szultán selyem zsinórt küldött valakinek, annak azzal magát meg kellett fojtani.

több évig börtönben szenvedett. Szabadon bocsáttatván, nem talált hazájában viszhangra, a kedélyek csillapultak, senkinek sem volt kedve elégtételért fegyvert ragadni.

Tökölyi visszatért tehát hű nejével, a nemeslelkű Zrinyi Ilonával Kis-Ázsiába, hol Nikodémia mellett, némelyek szerint mint csapláros élt. Honfitársai gyakran látogatták őt esendes magányában, hol ő emlékeinek élt s talán párthiveitől feledve halt meg 1705-ben. Hamvai fölött a törökök emlékkövet emeltek. Ott nyugszik ő idegen földben, idegen égalj alatt másfél századon át s ki tudja lelke merre jár?

Ilonka szünórái.

Oh! az a posta!

Már ez mégis csak szörnyűség! Oh! az a posta! minden szám részére elküldtem a kéziratot és mikor hazajövök, a szerkesztő azzal fogad, hogy miért nem irtam? Hiában mentettem magamat, hogy hiszen én küldtem, de a postán elveszhetett.

Irjam le újra, lón a válasz, könnyü azt mondani, de hol van a benyomás üdesége, mely élénken állítja elébünk a látott tárgyakat, olyan lesz ez bizon már, — tartok tőle — mint a virág, melynek elsőjét a dér megcsipte és elhervadt, és azután csak oldalhajtasókat látunk.

Ha tehát nem sikerül jól ez a szünóra, kis olvasóim róják fel a dérnek, azaz valamelyik hanyag postásnak, mely az első virágot meg — illetőleg elcsipte.

De térjünk vissza Kremsmünsterbe. Megnéztük a már régen fenálló templomot és itt olyat láttunk, miről eddig fogalmunk sem volt, de kezdjük szépen sorban.

A templom el van látva mesteri kezek által festett képekkel; pompás szobrokkal, no de ilyet láttunk már másutt is; a templom tizenkét oszlopon nyugszik, e jó vastag oszlopok mindegyikén régente oly híres gobelinszőnyegek vannak fölszegezve, különös szövet, melyet össze-vissza forgattunk s nem tudtuk kitalálni, hogy mi lehet, épen olyan mint ha fél keresztöltésekkel volna himezve, e szőnyegek mindegyike egy-egy nagy kép, az alakok rajta teljesen élethűk, az arc kifejezések meglepőek, mindenik szőnyeg egy-egy bibliai jelenetet ábrázol, az anyag finom, ugynevezett berlini pamut és varró selyem, de oly jó színekkel festve, hogy még mindig meglehetősen ép, habár talán pár száz év repült el azóta, mióta e szőnyegek készültek.

Egy-egy igen jó jelenet különösen Jákóbb és Lában, Ábrahám és Izsák, a paradicsom stb.

Hiában törtem a fejem, hogy miféle munka lehet ez, míg végre vezetőnk kimondá, hogy gobelin szőnyegek. ekkor eszembe jutott, hogy XIV. Lajos francia király gyermek korában, egy ügyes takács, Gobelin nevű, nagy posztó- és szőnyeg gyárat alapított, felismerte ennek lehető nagy jövedelmét Colbert, XIV. Lajos fősvény és gazdálkodó minisztere, megvette a gyárat, és nagyszerűvé alakítva azt át, igazgatónak Lebrunt a király udvari festőjét rendelte, kinek remek olajfestményei után készítették e pompás képeket. Innen hát az oly élethű compositio.

A templom baloldalán van egy szögletben egy üvegkoporsó, ennek kerete tömör ezüstből készült, barnavörös bársony a feneke valamint a háttere is, itten vörös bársony párnákon nyugszik Szent Benedek a benzések alapítója.

E csontvázat valamelyik pápa ajándékozta épen a kremszmünsteri benzéseknek.

Megkísértem leírni ezt, hol a földi nagyság és enyészet karöltve van feltüntetve.

A vörös bársony hátterén a koporsónak, egy virágfüzér vonul végig félkoszoru alakjában, a háttér szögletein szalagsokor van felvarva, hanem káprázó szemeimet megkelle előbb dörzsölnöm és hozzászoktatnom, hogy jól lássam és hidjem, mit előttem látok.

Ugyanis azok a szögletesokrok, babszemnyi nagyságu igaz gyöngysorokból vannak képezve. Ama háttéren átvonuló virágfüzér csakugyan virágfüzér, de a virágoknak levelei zöld helyett fehérek, kisebb-nagyobb nagyságu igazgyöngyökből füzve, az egyes de sűrűen rakott virágok, mintegy négykrajézáros rézpénz, akkora rubint, topáz, smaragd, amethist, meg a jó ég tudná miféle drágakövekből állanak és borsónyi nagyságu, sőt nagyobb gyémántokkal vannak körülvéve.

A csontváz maga, a fekete, enyészettől elrabolt csontváz drótok segítségével egykori alakjában van elrendezve, és úgy nyugszik a vörös bársony párnákon, a koponyán egy turbán alaku korona, mesés gazdagságu drága kövekből, ragyogó nagy gyémántokból és halvány, sárgás fehér igazgyönggyökből sűrűn összefüzve; kezében tart egy arany almát, (Reichsapfel.) tetején keresztel, ez alma mintegy másfél itcze nagyságu hordócska alaku, de rosszul fejeztem ki magamat, hogy aranyalma, mert aranyát nem lehet a képzeletet felülmuló gyémánt, gyöngy és csillogó drágakövektől látni.

A csontváz maga a szó szoros értelmében drágakő, gyöngy és gyémántban van öltöztetve, mert ujjai, sőt még oldalbordái is apró igazgyönggyel van körültekergetve, lábszára szinte, térd és lábfejen nagy gyémántrózsák stb.

A szem belefárad, mire csak egyszer átnézi, nem pedig még részletezi is, előttem is csaknem hihetetlen, olyan mintegy álomkép.

Szép az a kegyelet nagyon, hanem mégis ezzel az összehalmozott kincsesel, mennyi szegény nyomorult emberen lehetne segíteni, vajon nem volna-e az még nagyobb kegyelet, azt épen Szt. Benedek nevében tenni, vagy népiskolákat állítani az ő nevében, és őtet magát az enyészetnek átengedni a természet követelményei szerint, de . . . ehhez nem értünk, hanem majd nézzük meg a jövő számban, a mi látni valót még találunk.

Különfélék.

A vigadó teremében sajtóságos mutatványok vannak. Ugyanis harminczhat milliószer nagyító üvegeken villanyos világítás mellett lehet látni mindent, egy vékony szál ezérna roppant kötél, egy tö nagy durva dorong. Egy csepp vízben ismeretlen szörnyek viaskodnak stb.

A városligeti német szinkörben egy fiatal leánynak a ruhájába belekapott a láng és veszélyes égéseket kapott.

Nenyalakodjak! ne vegyetek semmi ismeretlen dolgot a szájatokba. Két kis gyermek nem régiben czukros papír helyett légyapírt nyalakodott, és csak a rögtön jött orvosi segély mellett voltak megmenthetők.

Nem olvasta a bibliát. Egy távoli rokontól öröklött egy fiatal nő egy bibliát, több ócskaságokkal, inkább kíváncs talán, mint buzgóságból elkezdte forgatni és levelei között tíz ezer pengő forintot talált fekete bankóban. „Késő”, már nem fogadtatik el, nem is ismerjük már e pénznemet, volt a kétségbeejtő válasz. A harmadik örökös nyitotta fel csak a bibliát!

Nálunk a város tisztítása mindig pénzbe kerül, az ügyes francia ezt is feltudja használni, mert Párisban a szemét hatszáz ezer frankot jövedelmez a városnak, ugyanis trágyát csinálnak belőle, mit a külvárosi kertészek jó pénzért megvesznek.

Készült kántor uram. N . . . faluban tanítványaival a vizsgára, és hogy jól begyakorolhassa, szorgalmasan átdolgozta a tantárgyakat a gyermekekkel újra; épen egy nehéz számfeladványt magyarázott, és Miskától kérde: no bement e már? (i. i. az eszébe) Hanem Miska nem figyelhetett oda, mert egy kis egérkét nézett a mint az a falon egy lyukba besiklott, tehát nagy komolyan feleli Miska: nem egészen még, kántor uram, a farka kilátszik.

Számrejtvény. — *Agulár Herminától.*

	1	2	3	Magyarnak kedves itala
3	2	5	4	9 A virágok királynéja
		6	11	6 Evvel szoktak szántani
1	9	8	4	5 Férfiaknak szokott lenni
		3	2	5 4 Ezen növény igen hasznos
		9	8	11 E tag szép, ha szépen piros
4	5	9	2	Naponkint használódik
		1	9	8 Véletlenül megesik
		1—13		Magyar élczlap ezime.

Megfejtési határidő okt. 17.

Sakktalány. — Brück Szálitól.

tá	so	szé	rő	i-	nék	re	tal
a	ő	ig	pül	még	al	mert	ten
ka	vol	mest	gaz,	át	ge	szall	ken
tol	vi	re-	de	nék ;	sem	gyön	Oh
Bár-	gát	he-	len	völ-	den	het-	va,
lág,	zám	lát	zu	ma-	men	ba	a
hat	csak-	nék	gyen	min	ha	visz	le-
ha	bár	nam	én	sza	dár	nek	zam

Megfejtési határidő okt. 17.

A 32. számban megjelent sakkrejtvény értelme.

Szeretlek hazám, lelkem lánghevével,
 Mindenek fölött szeretlek drága hon,
 Érted Istennek sokszor imádkozom,
 Rád gondolok, ha nappal van ha éjjel.
 Oh! hon, oh! lelkemnek szent szerelme!
 Legyen veled az égnek szent kegyelme!

Ugyane számban a képtalány:

„Fekete földben terem a jó búza.“

Megfejtették:

Nádósy Katalin, Lázár Ilonka, Cselleng Gyula és Jenő, Péchy Erzsike,
 Steiner Fáni, Kerekes Lilla és Pista, Brück Száli, Brüll Móricz, Kossuth Lajos,
 Hagara Mária.